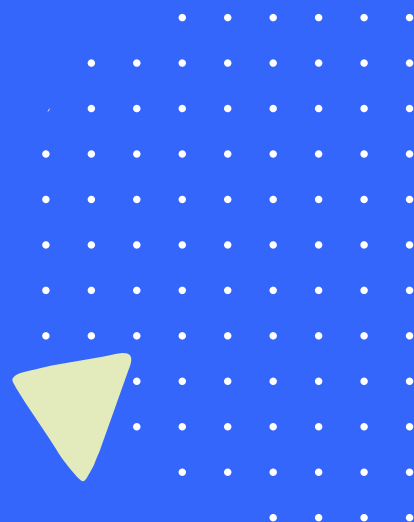




Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR



Dějepis pro 2. stupeň ZŠ

předmětový
modelový
ŠVP

2025



Spolufinancováno
Evropskou unií



Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět	Dějepis
Využité vzdělávací obory	Dějepis
Průřezová témata (PT)	Společnost pro všechny Udržitelné prostředí
Klíčové kompetence (KK)	— k učení — komunikační — osobnostní a sociální — k občanství a udržitelnosti — k podnikavosti a pracovní — k řešení problémů — kulturní — digitální
Základní gramotnosti (ZG)	Čtenářská a pisatelská

Informace o pojetí předmětu	Předmět Dějepis patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, je tedy v úzkém kontaktu s předmětem Občanská výchova, ale např. i s Geografií či předměty ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Pojetí předmětu má za cíl především rozvoj historického myšlení žáků (resp. historické gramotnosti). Směřujeme k aktivní práci žáků, zejména ke kritické práci se zdroji historických informací. Výuka u žáků také rozvíjí časové a prostorové představy (časová osa, mapa), vedeme je ke snaze pochopit historické jevy v souvislostech. Zároveň je předmět koncipován tak, aby žák získal informace o základních dějinných událostech, zejména v českých dějinách. Tyto informace však nejsou osvojovány izolovaně, ale v souvislostech, o kterých žák přemýšlí a do kterých získané informace zařazuje. Výuka dějepisu by měla akcentovat rovněž citlivé vnímání veřejného prostoru a jeho kultivaci, poznávání pamětových institucí, pochopení různých způsobů zobrazování minulosti v běžných médiích i v umění, aktivní podíl na vzpomínkové kultuře aj. Výuka dějepisu má v žácích rozvíjet kritické a analytické myšlení, podporovat diskusi o povaze dějin a formulovat vlastní postoje k různým dějinným událostem. Pojetí předmětu je úzce provázáno s průřezovými tématy Společnost pro všechny a Udržitelné prostředí.
Informace o obsahu předmětu	Vzdělávací obsah je členěn do dvou tematických okruhů: Poznáváme minulost a Tvoříme dějiny, protože záměrem není pouze přijímat ověřená fakta, ale také se aktivně účastnit na tvorbě dějin pro pochopení současnosti a budoucnosti. Obsah není zaměřen pouze na „velké politické dějiny“, akcentuje také dějiny každodennosti, regionální dějiny, hospodářské dějiny, dějiny kultury a společnosti, klimatu atd.
Časová dotace	2 + 1 + 2 + 0
Organizace výuky předmětu	Vyučovací předmět Dějepis je vyučován v šestém, sedmém a osmém ročníku, ideálně ve dvouhodinových blocích, které umožňují realizaci inovativních metod (např. badatelská výuka). Obsah je rozvržen chronologicky (6. ročník od pravěku po přelom 15. a 16. století; 7. ročník po hospodářskou krizi v 30. letech 20. století; 8. ročník po současnost). Navíc jsou do výuky zařazovány exkurze, terénní výuka, návštěvy pamětových institucí a některá témata se mohou realizovat i jako součást školních projektů. Výuka probíhá převážně ve standardní učebně vybavené technikou.
Podmínky pro výuku předmětu	Zajištění technického vybavení třídy, umožnění mimoškolní výuky – exkurze, návštěvy pamětových institucí, průzkum okolí školy atd.

Vzdělávací strategie

Klíčové kompetence rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:		
KKU	Klíčová kompetence k učení	— učíme žáky shromažďovat důkazy o jejich posunu v učení — aktivitu žáků podporujeme prostorem pro dotazy žáků, odpovídání na otázky — podporujeme zvědavost žáků a vytváříme prostor pro bádání a zjišťování nových poznatků (o sobě i o světě) — propojujeme výuku se zkušeností žáků a zprostředkováváme jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí) — podporujeme žáky v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili, — odkrýváme žákům vlastní chyby jako příležitosti k učení — vedeme žáky k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporujeme tím jejich odpovědnost za vlastní učení
KKK	Klíčová kompetence komunikační	— vytváříme příležitosti pro různé formy diskuse, ve kterých mohou žáci bezpečně pokládat otázky a sdílet své myšlenky, prožitky, pocity na dané téma (párové diskuse, debaťní kroužky atd.) — pokládáme dostatečné množství otevřených otázek, které podněcují žáky k přemýšlení a hlubší argumentaci — pravidelně organizujeme aktivity, ve kterých žáci prezentují ve skupinách či před celou třídou své zážitky, nápady a výsledky individuálních či skupinových činností — představujeme jim a nabádáme je při tom k využívání různých forem prezentace obsahu (písmem, slovem, vizualizací prostřednictvím grafů či tabulek atd.) — nabízíme žákům možnosti vyjadřovat se skrze různá, i nová média (např. zakládáním, tvorbou a údržbou společných blogů či online encyklopedií, tvorbou příspěvků na sociálních sítích) — do výuky pravidelně zařazujeme také autentické texty a jiná jazyková či obrazná sdělení (novinové články, příspěvky na sociálních sítích, fotografie, ilustrace, mapy, schémata a diagramy, videa apod.) — vytváříme situace, při kterých jsou žáci nuceni volit mezi různě vhodnými receptivními strategiemi, např. zadáním konkrétního cíle poslechu či čtení (abstrahovat hlavní myšlenku, odpovědět na vytyčené otázky, doplnit chybějící informace, připravit poznámky pro další využití apod.) nebo vytyčením časového limitu; zpětně se žáky tento proces reflektujeme
KOS	Klíčová kompetence osobnostní a sociální	— vytváříme prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou schopní sdílet své pocity a zkušenosti, mají na práci adekvátní čas — výuku nevedeme pouze ve školní třídě, vyhledáváme benefity učení venku, v netradičním prostředí, pořádáme exkurze pravidelně měnící aktivity a činnosti v návaznosti na potřeby žáků — nabízíme aktivity, které posilují sebevědomí žáků (umožnění prezentace jejich prací před třídou, zapojení do projektů nebo získávání nových dovedností, možnost nahlížet na téma nadoborově, různými metodami ho poznávat) — poskytujeme podporu při organizaci projektů a činností, aby si žáci osvojili dovednosti samostatné i skupinové práce — představíme žákům příběhy, které zdůrazňují důležitost respektu k odlišnostem — diskutujeme se žáky o různých tradicích, zvyklostech, kulturních specifikách podle oborových témat

KOB	Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	— využíváme techniky zviditelňující minulý a možný budoucí vývoj různých procesů, jevů a systémů – např. simulace a simulační hry, myšlenkové mapy, grafická znázornění a schémata — vytváříme prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků, sami uplatňujeme respektující přístup a vedeme k němu důsledně žáky, nekritizujeme žáka za názor — podněcujeme žáky ke kladení otázek a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promýšlení a prohloubení argumentace — stavíme žáky před dilemata týkající se sociální, ekonomické a environmentální spravedlnosti a podněcujeme je k zaujetí odůvodněných stanovisek, k argumentaci a diskusi (např. formou vhodné diskusní aktivity) — v případě potřeby vyjádříme a odůvodníme i svůj odůvodněný pohled a názor, ale nemanipulujeme — podněcujeme žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě — podněcujeme žáky k vytváření a vyjádření vlastního odůvodněného názoru na různé aspekty veřejného dění a ke kladení souvisejících otázek, k hledání a kritickému vyhodnocování informací a argumentaci, doplňujícími otevřenými otázkami je vedeme k hlubšímu promýšlení názoru
KPP	Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	— podněcujeme vztah žáků k místu, kde žijí, například tím, že mapují, jak se místo (obec, krajina) vyvíjelo v minulosti, zkoumají souvislosti, přicházejí za místní samosprávou či komunitou s představami, vizemi o dalším vývoji — podporujeme přetváření nápadů žáků a příležitostí v realitu, například prakticky pečujeme o místa v okolí školy, v obci — učíme v krajině, pracuji při výuce s <i>geniem loci</i> — integrujeme do výuky například: otevřené diskuse, otevřené otázky, kreativní úkoly, projekty — podporujeme nepřímé učení prostřednictvím zkušeností – například experimentování a bádání; tvůrčí čtení a psaní; umělecké vyjádření – malování, divadlo aj. — podporujeme samostatné myšlení prostřednictvím bádání, experimentování a otevřeného dialogu, aktivních projektů a diskusí motivovaných reálnými situacemi — organizujeme besedy, setkání žáků s inspirativními podnikavými osobnostmi a pozitivními vzory – úspěšnými absolventy školy, rodiči, odborníky — zadáváme pravidelně náměty projektové výuky nebo jiný úkol, kde budou žáci pracovat v párech, skupinově, v týmu
KRP	Klíčová kompetence k řešení problémů	— dáváme žákům podněty k rozlišování mezi tím, co je faktické tvrzení, tvrzení hypotetické (hypotéza) a prostý názor, a to ve složitějších textech (výklad v učebnici, vědecký popularizační text, novinový text apod.), v mluveném projevu i audiovizuálním obsahu (televizní pořad, dokumentární film, film s vědeckou tematikou apod.) s vědeckým obsahem — rozlišování nabízíme žákům pravidelně v hodině, vyhledáváme i takové příležitosti, kdy není hranice mezi faktickým tvrzením, hypotézou nebo názorem zcela jasně zřetelná — poskytujeme žákům psané, mluvené či obrazové materiály, v nichž se nacházejí tvrzení vědeckých odborníků, a vyzdvihují jejich příznaky (vědecké autorství, přesnost vyjádření, potlačení subjektivity / neosobnost, vymezení podmínek platnosti, kontext apod.) — zaměřujeme se na to, aby žáci při posuzování relevance získávané vědecké informace systematicky zohledňovali povahu zdrojů tvrzení s vědeckým obsahem (učebnice, vědecký text, novinový text, dokumentární film, autorské video, sociální sítě apod.) — začleňujeme do výkladu a diskutujeme se žáky konkrétní příklady praktických dopadů vědeckých objevů či poznatků na život společnosti

		— s oporou v konkrétních příkladech se žáky diskutujeme o společenských dopadech mylných či záměrně manipulativních tvrzení, která se nacházela v konfliktu s dostupným vědeckým poznáním (např. zatajování historických faktů, manipulace s výsledky přírodovědného výzkumu, intuice „zdravého rozumu“) — navádíme žáky k uplatňování systematické pozornosti k autorství tvrzení s vědeckým obsahem a k zohledňování povahy zdroje, z něhož je dané tvrzení čerpáno, při posuzování jeho relevance — předkládáme žákům tvrzení s vědeckým obsahem získaná v různých zdrojích (odborných i neodborných) a provázíme je při porovnávání jejich obsahu — vyzdvihujeme možné důsledky zaujatosti a předsudků (cizích i vlastních) pro formulaci tvrzení s vědeckým obsahem i pro jeho interpretaci — zajišťujeme, aby měli žáci přístup k potřebným materiálům a zdrojům pro své bádání — zdůrazňujeme, že bádání neprobíhá bez vyhledání relevantních zdrojů — používáme pojmy, jako je rešerše, přehled poznatků, které k otázce byly realizovány, nebo se ptáme, co již bylo k tématu vyzkoumáno — vedeme se žáky diskuse o rozdílech mezi podloženými a nepodloženými názory, povzbuzujeme žáky k formulaci otázek o posuzování věrohodnosti informací — pomáháme žákům reflektovat význam kritického myšlení při interpretaci a vyhodnocování výsledků jejich bádání — poskytujeme informační materiály k jednomu tématu z různých zdrojů — umožňujeme používat prostředky digitální techniky k vyhledávání zdrojů — poskytujeme příklady citací a diskutujeme se žáky o jejich relevanci v rámci citačních norem — vytváříme bezpečné prostředí, ve kterém se žáci nebojí vyjadřovat své postoje, organizujeme výukové aktivity, které umožňují otevřenou diskusi mezi žáky — necháváme žáky, aby s naší pomocí identifikovali logické chyby a argumentační fauly ve svých projevech
KKT	Klíčová kompetence kulturní	— zapojujeme se do programů kulturního a uměleckého vzdělávání a spolupracujeme s kulturními institucemi a odborníky, poskytujeme tak žákům odborné znalosti a umožňujeme jim širší pohled na dané kulturní oblasti — organizujeme návštěvy muzeí, galerií, divadelních představení a jiných kulturních akcí, které poskytují žákům praktické zkušenosti s různými formami umění a kultury a umožňují jim lépe porozumět jejich významu a kontextu v autentickém prostředí — využíváme umělecká díla a kulturní projevy jako ilustrační materiál k podpoře učiva v různých předmětech — využíváme umělecká díla ve výuce k inspiraci a motivaci; umělecká díla a kulturní projevy mohou sloužit jako zdroj inspirace a motivace pro žáky — pomáháme žákům analyzovat a interpretovat umělecká díla a kulturní projevy — používáme umělecká díla z různých kultur a historických období k porozumění a respektu k různým kulturním tradicím a perspektivám — představujeme žákům inspirativní umělecká díla a kulturní projevy z různých oblastí, období a kultur — podporujeme žáky ve vyjádření své osobní identity, emocí, postojů a hodnot prostřednictvím uměleckých děl — poskytujeme žákům prostor k reflexi a sebereflexi a pomáháme jim nalézt svůj individuální umělecký projev — povzbuzujeme žáky k hlubší reflexi jejich vlastních kulturních tradic a hodnot a vedeme diskuse o jejich zkušenostech s jinými kulturami prostřednictvím médií, cestování nebo komunitních událostí — zadáváme úkoly, kde žáci srovnávají kulturní vlivy (tradice, zvyky, umělecká díla) ve své zemi s těmi v jiných zemích a přemýšlejí o vlivu historie a geografie na formování těchto rozdílů

		— povzbuzujeme žáky, aby sledovali média (filmy, hudbu, zprávy) a analyzovali, jak různé kultury prezentují své hodnoty a tradice, a diskutujeme o tom, jak je to ovlivňuje — organizujeme návštěvy kulturních institucí nebo online exkurze, aby mohli žáci porovnávat historický a současný význam umění a tradic různých kultur — vedeme žáky k tomu, aby kriticky uvažovali o stereotypch a předsudcích vůči jiným kulturám a přemýšleli, jak může respekt k odlišnostem obohatit jejich život
KDI	Klíčová kompetence digitální	— zařazujeme do výuky takové aktivity, aby měli žáci příležitost pracovat s otevřenými daty a veřejnými databázemi — vedeme žáky ke kritické práci s informačními zdroji a odpovědnosti při jejich vytváření — zařazujeme do výuky takové aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií — klademe důraz na to, aby žáci vnímali pozitivní i negativní důsledky digitalizace pro člověka, společnost i v kontextu cílů udržitelného rozvoje — vedeme žáky k samostatnému využívání digitálních technologií v konkrétních výukových situacích — vybíráme do výuky aktivity, ve kterých mají žáci příležitost seznamovat se s pro ně novými digitálními technologiemi a nalézat pro sebe vhodné strategie, jak se vyrovnat s vývojem technologií a stálou potřebou rozvíjet digitální dovednosti

Základní gramotnosti rozvíjíme zejména s využitím těchto vzdělávacích strategií:

ZGC	Základní gramotnost čtenářská a pisatelská	— pomáháme žákům v samostatném (průběžně a podle potřeby) vyhledávání, uspořádávání, porovnávání a propojování informace ve všech typech textů včetně elektronických — vedeme žáky k uvědomění, že čtením beletrie i oborových textů nejen rozšiřují, ale i prohlubují své porozumění a prožívání v tom, jak funguje svět, lidé, oni sami — nabádáme žáky, aby při psaní výstižně a zřetelně vystihovali a formulovali důležité informace, zejména myšlenky své nebo cizí a zařazovali je v textu tak, aby čtenářům pomáhaly k pochopení jeho smyslu — pod naším vedením žáci odhadují a posuzují, proč jsou v textu podávána nepodložená tvrzení nebo proč jsou pouhé domněnky či názory předkládány jako fakta — kontrolujeme, zda při psaní dodávají k faktickým tvrzením zdroje a argumenty (a zda cituje zdroje podle normy) — vedeme žáky k stanovení a formulování hypotézy a navržení jejich ověření — navádíme žáky, aby vyjasnili a pojmenovali i skrytější autorovo stanovisko a aby uvažovali o tom, jak dobové, geografické, kulturní nebo jiné souvislosti a okolnosti ovlivňují autora při psaní textu a jak ovlivňují i čtenáře, když interpretuje význam — trváme na ověřování a vyhodnocování relevance, aktuálnosti a důvěryhodnosti zdrojů a na ostražitosti, když nejsou uvedené informace o zdroji nebo když chybí podstatný údaj (např. namísto autora článku je uvedena „redakce“) — vedeme žáky k tomu, že při psaní textů, v nichž chtějí ostatní odborně poučit, vyhledávali a ověřovali zdroje informací podle záměru svého psaní, zvažovali jejich relevanci
ZGM	Základní gramotnost logicko-matematická	x

Obsah předmětu

6. ročník

OVU vzdělávacích oborů pro uzlový bod 9		Školní OVU pro 6. ročník	Školní OVU PT	Vazby na OVU KK	Vazby na OVU ZG	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZV						
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Vytvoří časovou osu a na ní rozliší kulturní projevy a periodizační mezníky jednotlivých historických epoch.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	časová osa
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Na konkrétních příkladech porovná pomocí zdrojů typické kulturní projevy (památky, umění, architektura) vybraných civilizací starověku, antiky a středověku.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	umělecké slohy

CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Vysvětlí rozdíly mezi romanizovaným světem a barbarikem, mezi christianizovaným a pohanským světem a popíše, jak probíhaly romanizace a christianizace Evropy.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	christianizace
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	S pomocí historických pramenů a dalších zdrojů popíše, co můžeme říct o životě pravěkých lidí určitě, co bylo pouze pravděpodobné a co bylo nemožné, co se můžeme domnívat a co s jistotou říct nemůžeme.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	život v pravěku
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Na příkladu události z doby ze starších dějin zhodnotí důvěryhodnost různých zdrojů (např. bitva u Thermopyl, křížové výpravy).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	řecko-perské války; křížové výpravy
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Uvede příklady historických pramenů a zdrojů poznání minulosti, uvede příklady, jak přispívají našemu poznání minulosti a tvorbě historie.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	historické prameny

CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	Porovná popkulturní ukázkou (film, PC hra, video na sociální síti...) z období starověku či středověku s historickým zdrojem a popíše shody a rozdíly (např. Keltové - příběhy o Asterixovi, rytíři - počítačová hra Kingdom Come, řecko-perské války - film 300).	Rozezná žánr hraných filmů s historickou tematikou (např. komedie, balada, hraná rekonstrukce) a zhodnotí využití odkazů na historické události v ději.	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	Keltové; rytířská kultura
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	Vytvoří vlastní sadu otázek o životě lidí v minulosti (např. starověkých Římanů, lidí ve středověku), na které získá odpovědi s pomocí AI a porovná je s odpověďmi získanými z vybraných populárně naučných a vědeckých zdrojů.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	život ve starověkém Římě

CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.	Popíše strukturu a vzhled města a jeho okolí ve středověku.	X	KPP-ZDR-000-ZV9-001 Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	města ve středověku
CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.	Porovnává mapy českých zemí nebo jednotlivých regionů od středověku do současnosti, popíše rozdíly a shody (např. proměna osídlení, komunikace, využívání přírodních zdrojů v různých obdobích).	X	KPP-ZDR-000-ZV9-001 Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	GEO-GEO-001-ZV9-003: Využívá geografické myšlení a způsoby poznávání k porozumění příčinám a důsledkům změn míst a regionů. ŠOVU: S pomocí dat a rozhovorů s pamětníky vytvoří infografiku, ve které znázorní, jak se vyvíjel počet obyvatel v obci v posledních desetiletích a jaké faktory měly na změny počtu obyvatel zásadní vliv. Diskutuje, jak se změny počtu obyvatel projeví na životě obce a jak se počet obyvatel může měnit v budoucnosti. Diskutuje, co bylo a je příčinou změn, jaké push a pull faktory způsobují místní migraci.	historické mapy českých zemí
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Přihradí svátky a významné dny k historickým událostem a osobám, využije historický kontext k objasnění důvodů jejich připomínání (např. Konstantin a Metoděj, sv. Václav, Jan Hus).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	slovanští věrozvěstové; sv. Václav; Jan Hus
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	X	X	X	X	X	X

CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Porovná na základě vlastního pozorování připomínání vybrané historické události ve své rodině a ve společnosti v různých obdobích (Velikonoce, Vánoce).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	státní svátky a významné dny
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Popíše a porovná různorodé dobové pohledy na křížové výpravy do Svaté země, proti pohanům nebo proti husitům.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	křížové výpravy
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Na příkladech z různých dějinných epoch ilustruje, jak náboženství ovlivňovalo myšlení a jednání lidí ve starověku a středověku (náboženství starověkého Egypta, slovanské pohanství, středověké křesťanství atd.).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	náboženství starověkého Egypta, slovanské pohanství, křesťanství
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Popíše různorodé dobové pohledy na činnost Jana Husa a předloží vlastní etické stanovisko k Husovým činům.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	Jan Hus
CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.	Posoudí vliv zavedení a rozvoje písma na život různých společenských vrstev ve starověkých společnostech (např. z hlediska vzdělání, správy, kultury a moci), přičemž uvede konkrétní příklady, jak písmo ovlivnilo společenskou strukturu a způsoby předávání znalostí.	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	objev písma a jeho rozšíření
CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.	Rozliší zamýšlené a nezamýšlené důsledky neolitické revoluce.	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	neolitická revoluce

CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Vysvětlí funkci středověkých měst a vesnic ve středověkém hospodářství (např. směna, cechy, daně, práva).	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	středověké hospodářství
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Popíše příčiny a dopady zapojení českého knížectví do obchodu s otroky.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	hospodářství v raném středověku v českých zemích
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Na základě písemných či obrazových zdrojů popíše projevy krize pozdního středověku (stoletá válka, husitství, zánik Byzantské říše).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	krize pozdního středověku
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Na příkladech demonstruje spolupráci a konflikty sociálních vrstev ve starších dějinách (např. řecká polis, římská společnost, učení o trojím lidu).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	sociální vrstvy ve starověkém Řecku a Římě; učení o trojím lidu
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Na příkladech popíše různé pohledy na pronásledování minorit ve starších dějinách (např. křesťanů, Židů, muslimů, Romů).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	pronásledování prvních křesťanů; Židé a muslimové ve středověku

CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Vysvětlí dopady expanze antického Říma na různé skupiny obyvatel a romanizované regiony Evropy (např. otrokářství, vznik měst).	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	římská územní expanze
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Rozliší optiku "objevitelů a objevovaných" v éře zámořských plaveb.	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	zámořské plavby
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.	Porovná postavení žen a mužů v pravěku, starověku a středověku (např. ženy - lovkyně, ženy ve Spartě a Athénách, ženy ve středověku).	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	matriarchát; středověká společnost
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	V simulované diskusi o kořenech demokracie uvede souhlasné i nesouhlasné argumenty k tradovanému tvrzení, že původ demokracie leží v Athénách a zaujme k tvrzení vlastní postoj.	X	KKK-AKN-000-ZV9-001 Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	athénská demokracie
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	X	X	X	X	X	X

CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-002-ZV9-013	Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.	Vytvoří příběh předmětu nebo rodinné fotografie, využije k tomu informace z vyprávění pamětníka a další zdroje.	X	KPP-NAP-000-ZV9-001 Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života. KRP-BAD-000-ZV9-001 Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření. ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	práce s pamětníkem
CAS-DEJ-002-ZV9-014	Vytvoří vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.	Během návštěvy muzea vyhledává artefakty a osobnosti z regionu, v němž navštěvuje základní školu, popř. artefakty a osobnosti z etnika, s nimiž se identifikuje.	X	KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KRP-BAD-000-ZV9-001 Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.	ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	paměťové instituce, např. muzeum
CAS-DEJ-002-ZV9-015	Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.	Najde ve svém okolí historický motiv, pojmenuje ho, datuje ho, rozpozná jeho funkci v historii a dnes (např. pamětní deska, pomník).	X	KKT-KON-000-ZV9-001 Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	veřejný prostor, historický motiv
CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	Na základě dohledatelných informací sestaví plánek pamětihodných objektů a míst v okolí školy a vytvoří jejich krátké popisky obsahující informace o jejich vzniku, původu a dnešní funkci.	X	KOS-WEL-000-ZV9-001 Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody). KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých. KPP-REA-000-ZV9-001: Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.	X	X	regionální památky

CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	Na příkladu uveďte, jak by podle něj mělo být nakládáno s památkami ze starověku v kontextu současných témat či kontroverzí (např. spory o uchování řeckých památek v Britském muzeu).	X	KOS-WEL-000-ZV9-001 Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody). KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých. KPP-REA-000-ZV9-001 Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.	X	X	hmotné památky
CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	S pomocí didaktizovaných zdrojů popíše pravděpodobné příčiny zániku starověké civilizace ve spojitosti se změnou životního prostředí (např. Keltové, Mayové, civilizace Indu).	Vyhledá příklady z více různých historických etap a regionů, kdy lidské zásahy do životního prostředí přinesly původně nepředvídané a nezamýšlené důsledky pro přírodu i pro život různých skupin obyvatel.	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	keltská civilizace, mayská civilizace, starověká Indie
CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	Vysvětlí příčiny a důsledky péče o zdroje vody ve starověku a středověku (např. záplavy, zavlažování).	X	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. KOB-ZPS-000-ZV9-001: Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	zavlažovací systém ve starověkém Egyptě
CAS-DEJ-002-ZV9-018	V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.	Připraví jednoduchý plán, jak by mohl se spolužáky pořádat „Pravěký den“, při kterém by napodobovali činnosti lovců, sběračů a prvních zemědělců a diskutovali o tom, jak by tyto činnosti mohly být využity k podpoře udržitelného života (např. komunitní zahrady, bezodpadové hospodářství, využití přírodních materiálů).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.	ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	život v pravěku

7. ročník

OVU vzdělávacích oborů pro uzlový bod 9		Školní OVU pro 7. ročník	Školní OVU PT	Vazby na OVU KK	Vazby na OVU ZG	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZV						
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Na příkladu dobových pramenů a didaktizovaných zdrojů uvede příklady proměny vývoje vědy, kultury a techniky v 19. století (např. doprava, industrializace).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	doprava, kultura a industrializace v 19. století
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Na základě vlastního srovnání popíše, jak rozdílný vývoj v Evropě a mimoevropských regionech (např. osídlování Západu v USA, kolonizace Latinské Ameriky) ovlivnil vzájemné setkávání a konflikty mezi různými kulturami.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	osídlování Západu v USA; kolonizace Latinské Ameriky
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Pomocí dobových zdrojů (deník, paměti, novinový článek, kramářská píseň aj.) porovná názory historických aktérů na konkrétní událost (např. reformace a protireformace, Francouzská revoluce, osobnost Napoleona Bonaparta, revoluce 1848) a vysvětlí pohled aktéra. Zdůvodní, proč se interpretace mohou lišit.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	reformace a protireformace; Velká francouzská revoluce; revoluce 1848, kramářská píseň

CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	U vybrané historické situace identifikuje příklady hoaxů a dezinformací v minulosti (např. čarodějnické procesy, hilsneriáda, obviňování Romů ze žhářství a vyzvědačství ve prospěch Turků) a popíše způsob jejich ovlivňování publika.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	čarodějnické procesy; hilsneriáda
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.	S pomocí map a dobových vyobrazení popíše proměnu měst a vesnic v období osvěcenství a průmyslové revoluce (urbanizace, industrializace).	X	KPP-ZDR-000-ZV9-001 Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	urbanizace v 18./19. století
CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.		X	X	X	X	X

CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Na základě zdrojů předloží argumenty pro a proti volbě vybraného dne coby státního svátku či významného dne (např. zavedení povinné školní docházky, Bílá hora) nebo navrhne nový státní svátek/významný den.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	zavedení povinné školní docházky
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	S využitím pramenů osobní povahy stanoví, jak ovlivňovala víra a vyznání jednání lidí v době náboženských sporů v 17. století i v pozdější době (zaměří se např. na barokní poutě a poutnictví).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	náboženská zbožnost a náboženské spory v novověku
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Rozliší krátkodobé a dlouhodobé důsledky třicetileté války (např. dopady na každodenní život, zrod moderní diplomacie).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	třicetiletá válka
CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.	Rozliší perspektivy různých společenských skupin v kontextu modernizace (např. kapitalisté a dělníci) a popíše důsledky v podobě prosazování základních práv pracujících.	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	kapitalismus

CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.		X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Vysvětlí projevy globalizace hospodářství po zámořských plavbách Evropanů perspektivou aktérů (trojúhelníkový obchod).	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	trojúhelníkový obchod
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Vysvětlí, jak připoutání k půdě v raném novověku ovlivňovalo život poddaných, a popíše změny, které přinesly osvětské reformy, včetně zrušení tuhé poddanské závislosti/nevolnictví, náboženské tolerance a nástupu námezdné dělnické práce.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	nevolnictví, námezdná dělnická práce
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Žák charakterizuje české stavovské povstání jako počátek třicetileté války, vysvětlí jeho příčiny, průběh a důsledky; zhodnotí, jak se konflikt promítl do mezinárodní spolupráce a soupeření evropských mocností.	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	české stavovské povstání
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Žák rozliší krátkodobé a dlouhodobé důsledky první světové války, vysvětlí jejich dopad na politické, hospodářské a společenské změny v Evropě a ve světě, a popíše, jak tyto změny ovlivnily uspořádání poválečného světa.	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	první světová válka

CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	S pomocí historických pramenů a didaktizovaných zdrojů zhodnotí význam československého zahraničního i domácího odboje za 1. světové války na pozadí světových událostí (vstup USA do války, revoluce v Rusku).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	odboj za první světové války
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Žák vysvětlí zamýšlené i nezamýšlené důsledky převahy Evropanů v éře kolonialismu a imperialismu, a popíše dopad na vybrané země a regiony, zamýšlí se nad rasovou nadřazeností a dobovým vnímáním jiných kultur.	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	kolonialismus, rasová nadřazenost
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Posoudí dopady ideje jednoty Čechů a Slováků během první republiky, např. ve vztahu k sudetským Němcům, Slovákům, Maďarům, Romům nebo jiným menšinám, a vysvětlí, jak tyto myšlenky ovlivnily vzájemné vztahy a společenské napětí v 1. československé republice.	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	čechoslovákismus a menšiny v první ČSR
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.	Doloží příklady nerovnoprávného postavení žen v moderní společnosti, identifikuje projevy potlačování názorů či pronásledování žen a mužů, kteří usilovali o zrovnoprávnění.	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	postavení žen v moderní společnosti
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	X	X	X	X	X	X

CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	Žák s pomocí historických pramenů zhodnotí příčiny Velké francouzské revoluce a popíše rozpor mezi deklarovanými ideály a tehdy prosazovaným politickým násilím.	X	KKK-AKN-000-ZV9-001 Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	Velká francouzská revoluce
CAS-DEJ-002-ZV9-013	Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.	Vytvoří encyklopedickou stránku významné osobnosti z evropských či světových dějin, při tvorbě využije různé zdroje, vysvětlí myšlení a jednání osoby s ohledem na historické souvislosti, objasní přínos osobnosti v minulosti i pro současnost a ilustruje, jaký je její obraz v krásné literatuře a filmu.	X	KPP-NAP-000-ZV9-001 Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života. KRP-BAD-000-ZV9-00 Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření. ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	biografický medailonek
CAS-DEJ-002-ZV9-014	Vytvoří vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-002-ZV9-015	Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	X	X	X	X	X	X

CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	Žák na příkladu průmyslové revoluce vysvětlí, jak zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání ovlivnily životní prostředí a klimatické jevy, a posoudí, které z těchto změn přetrvávají až do současnosti.	Na příkladu klimatické změny a dalších nalezených příkladech vyhodnotí, jak se promítal technologický vývoj do zásahů do životního prostředí i do možností předvídání a předcházení jejich negativním důsledkům.	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promýšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	průmyslová revoluce
CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-002-ZV9-018	V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.	Žák vytvoří kontrafaktuální scénář na základě historických událostí (např. Co kdyby Turci zvítězili u Vídně?, Co kdyby protestanti zvítězili na Bílé hoře?, Co kdyby první světovou válku vyhrály centrální mocnosti?) a zhodnotí, jak by alternativní vývoj mohl ovlivnit politiku, společnost nebo každodenní život.	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.	ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	uvažování nad dějinami; turecká expanze do Evropy; bitva na Bílé hoře; první světová válka

8. ročník

OVU vzdělávacích oborů pro uzlový bod 9		Školní OVU pro 8. ročník	Školní OVU PT	Vazby na OVU KK	Vazby na OVU ZG	Vazby na další OVU vzdělávacích oborů	Učivo k dosažení OVU
Kód	Popis OVU z RVP ZV						
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Vysvětlí, v čem se odlišoval a v čem zůstal podobný způsob života v socialistickém Československu a po roce 1989; využívá k tomu různé fenomény (např. politická angažovanost, trávení volného času, sociální mobilita apod.).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	každodennost v socialistickém Československu
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-001	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.	Na základě různých zdrojů porovná shody a rozdíly vývoje východního a západního bloku (např. politika, hospodářství, každodenní život).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	východní a západní blok
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Analyzuje a porovná informační zdroje typické pro 20. a 21. st. a vysvětlí záměr autora (např. audiovizuální nahrávku, vzpomínku pamětníka, tisk, digitální média).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	historické prameny

CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Porovná zobrazení vybrané události státem cenzurovanými a nestátními médii (např. válečné zpravodajství, potlačení demonstrací v nedemokratických zemích, Československá televize versus rádio Svobodná Evropa apod.).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	média ve 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-002	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.	Popíše vliv masmédií a propagandy na utváření veřejného mínění v demokratických i nedemokratických zemích ve 20. století.	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	propaganda
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	Porovná dobovou ukázkou z československého filmu v 50. letech s historiografickým textem, zdůvodní, proč režim vykresloval realitu odlišně.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	československý film v 50. letech 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	Na příkladu vyučujícím vybraného současného hoaxu nebo dezinformace s historickou tematikou vyhledá kvalitní informace a na jejich základě ověřuje historická tvrzení (např. Jaltský mýtus; konspirace, že Československo osvobodila pouze Rudá armáda nebo že sametovou revoluci řídila StB; vyvrácení přistání Američanů na Měsíci).	Vyhledá a uvede příklad významného tématu z minulosti (např. ukončení druhé světové války, rok 1968, rok 1989 apod.) a srovná, jak dané téma zpracovala ve vybraných letech regionální média a jak stejné téma popisuje učebnice dějepisu pro ZŠ.	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	dezinformace s historickou tematickou

CAS-DEJ-001-ZV9-003	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.	Vytvoří vlastní set otázek pro AI o události ve 20. nebo 21. století, odpovědi AI porovná s historiografickým zdrojem.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-VZT-000-ZV9-001 Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému. ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	práce s AI
CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.	S použitím mapy popíše průběh vybraného významného konfliktu (např. 2. světová válka, války v bývalé Jugoslávii, válka na Ukrajině apod.).	X	KPP-ZDR-000-ZV9-001 Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	válečné konflikty ve 20. a 21. století
CAS-DEJ-001-ZV9-004	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.	Identifikuje proměny na politické mapě světa a Evropy v roce 1900, 1945 a 2000 a vysvětlí je s pomocí dalšího zdroje.	X	KPP-ZDR-000-ZV9-001 Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí. KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	proměny politické mapy světa ve 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Přiřadí svátky a významné dny k historickým událostem a osobám; využije historický kontext k objasnění důvodu jejich připomínání (např. Mezinárodní den památky obětí holocaustu, Den památky obětí komunistického režimu, Den válečných veteránů, Den vstupu ČR do NATO, Den památky Jana Palacha).	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	státní svátky a významné dny spojené s událostmi 20. století

CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Vysvětlí, s jakými různými významy slova svoboda si lidé spojují svátek 17. listopadu.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	17. listopad 1939 a 1989
CAS-DEJ-001-ZV9-005	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.	Zjišťuje, jaké historické události si připomínají pamětníci v jeho okolí a identifikuje shody a rozdíly s vlastním prožíváním.	X	KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí. KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KOS-SEB-000-ZV9-001 Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	pamětníci
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	X	X	X	X	X	X
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Na příkladu komunistického Československa ilustruje, jak vyznávání náboženství ovlivňovalo každodenní život lidí (např. perzekuce věřících).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	perzekuce věřících v komunistickém Československu
CAS-DEJ-001-ZV9-006	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.	Popíše dopady islamizace na soužití lidí v Evropě a islámských zemích (např. války v Afghánistánu, soužití vyznavačů různých náboženství v Evropě).	X	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení. KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	X	X	války v Afghánistánu
CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.	Na vybraných vynálezech a objevech 20. a 21. století poukáže na vliv moderních technologií na život lidí a životní prostředí (např. jaderná zbraň, jaderná energie, osobní automobily, mobilní telefony, osobní počítače, internet, AI, 3D tisk).	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	šíření moderních technologií

CAS-DEJ-001-ZV9-007	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.	Posoudí, jak na ekologické výzvy konce 20. století reagují různé společenské vrstvy, zdůvodní tuto reakci.	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KRP-VED-000-ZV9-001 Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	ekologické výzvy konce 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Porovná hospodářství v moderních diktaturách a demokraciích (např. nucené práce, přidělový systém, plánování, sociální stát, tržní ekonomika, stávky).	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	hospodářství v moderních diktaturách a demokraciích
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	Vysvětlí a rozliší příčiny a důsledky velké hospodářské krize v USA, Evropě a Československu.	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	velká hospodářská krize
CAS-DEJ-001-ZV9-008	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.	S pomocí různých zdrojů popíše fenomén globalizace, jeho příčiny a důsledky pro ekonomiku, politické uspořádání i společnost (např. rapidní růst obyvatel, spotřeby, těžby, turismu).	X	KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	globalizace

CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Charakterizuje proces integrace Evropy po roce 1945, zohlední události, které proces urychlily nebo zpomalily (např. 2. světová válka, stalinismus, ropné šoky, rok 1989).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	integrace Evropy
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	S pomocí historických pramenů a didaktizovaných zdrojů popíše charakter a důsledky druhé světové války (např. exil, odboj, bipolární svět).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	GEO-GEO-002-ZV9-012 Na příkladu mezinárodních a regionálních konfliktů rozliší jejich podobné a rozdílné příčiny, důsledky a snahy o mírové řešení. ŠOVU 9. ročník: Na základě mediálních zpráv za určité období vytvoří tematickou mapu aktuálních ohnisek napětí/konfliktů ve světě. Na konkrétních příkladech konfliktů z minulosti i současnosti prozkoumá jejich příčiny a vytvoří ve skupině jednoduchou typologii konfliktů doloženou konkrétními příklady. Na konkrétních příkladech různých konfliktů uvádí jejich krátkodobé a dlouhodobé důsledky v místě konfliktu, v Česku i ve světě (na život obyvatel, politiku, hospodářství a přírodu). Diskutuje o minulých i současných příkladech mírového úsilí ve světě.	historické prameny o druhé světové válce
CAS-DEJ-001-ZV9-009	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.	Na příkladech ilustruje podoby aktivní pomoci a solidarity s pronásledovanými a aktivními odpůrci bezpráví (příběhy Romů, Židů, jejich podporovatelů či zachránců v době nacistické genocidy apod.).	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	X	X	nacistická genocida
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Vysvětlí důsledky dekolonizace Afriky a Asie (např. dopady na místní obyvatelstvo a na obyvatele Evropy, migrační vlny).	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	dekolonizace

CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Na příkladu migrantských komunit (např. Vietnamci) popíše dopady dekolonizace na české země.	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	migrace
CAS-DEJ-001-ZV9-010	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.	Ve zdrojích posoudí, jak ve 20. století Němci zobrazovali Čechy a jak Češi zobrazovali Slováky, Němce, Rusíny a další etnické menšiny žijící s nimi v jednom státě.	X	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku. KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	menšiny v českých zemích ve 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.	Popíše a vysvětlí vliv kulturních vzorců na proměnu rolí žen a mužů ve společnosti od 50. let 20. století do současnosti (např. socialistická emancipace, sexuální revoluce apod.).	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	sexuální revoluce v 2. polovině 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-011	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.	Doloží příklady, jak genderové identity ovlivnily každodenní život lidí v různých zemích ve 20. a 21. století (např. ženská emancipace v islámských zemích, feministické hnutí apod.).	X	KOS-ODO-000-ZV9-001 Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	feministická hnutí ve 20. století
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	Porovná režimy v nacistickém Německu, SSSR a komunistické Číně, zdůvodní podporu těchto režimů a důsledky politik vládnoucích stran pro společnost a mezinárodní vztahy (např. československá krize 1938, industrializace a násilná kolektivizace, kulturní revoluce a státní kapitalismus v Číně).	X	KKK-AKN-000-ZV9-001 Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	CAS-VKO-002-ZV9_005 Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády. ŠOVU: Rozlišuje a popisuje různé typy státních zřízení jako jsou demokracie, autokracie, monarchie a republiky a porovná jejich znaky na příkladech sousedních i vzdálenějších států. Zhodnotí výhody a nevýhody demokratických a autokratických státních zřízení a porozumí jejich vlivu na život občanů. Vysvětlí, co to jsou základní práva a svobody, uvede jejich příklady a to, v jakých dokumentech jsou ukotvené a jaké jsou dopady na lidská práva v různých tvarech vlád.	diktatury ve 20. století

CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	Popíše a zhodnotí rozpor mezi sliby Komunistické strany Československa po 2. světové válce a realitou po únoru 1948 (např. násilná kolektivizace, perzekuce věřících, politické procesy, sovětizace, násilná asimilace Romů).	X	KKK-AKN-000-ZV9-001 Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	CAS-VKO-002-ZV9_005 Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády. ŠOVU: Zhodnotí výhody a nevýhody demokratických a autokratických státních zřízení a porozumí jejich vlivu na život občanů. Vysvětlí, co to jsou základní práva a svobody, uvede jejich příklady a to, v jakých dokumentech jsou ukotvené a jaké jsou dopady na lidská práva v různých typech vlády.	nástup komunismu v ČSR
CAS-DEJ-001-ZV9-012	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.	Vysvětlí, kdo a proč byl pronásledován během genocid 20. a 21. století (např. hladomor na Ukrajině, holocaust Židů a Romů, Velký skok vpřed, Rwanda, Kosovo).	X	KKK-AKN-000-ZV9-001 Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	CAS-VKO-002-ZV9_005 Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády. ŠOVU: Zhodnotí výhody a nevýhody demokratických a autokratických státních zřízení a porozumí jejich vlivu na život občanů. Vysvětlí, co to jsou základní práva a svobody, uvede jejich příklady a to, v jakých dokumentech jsou ukotvené a jaké jsou dopady na lidská práva v různých typech vlády.	genocidy ve 20. a 21. století
CAS-DEJ-002-ZV9-013	Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.	Na příběhu pamětníka ilustruje život a zlomové okamžiky v komunistickém Československu (např. 1948, 1968, 1969, 1989), porovná vzpomínky s informacemi z dalších zdrojů, nalezne obdobné příběhy ve "velkých" dějinách, vytvoří digitální výstup.	X	KPP-NAP-000-ZV9-001 Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života. KRP-BAD-000-ZV9-001 Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření. ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	vývoj komunistického Československa
CAS-DEJ-002-ZV9-014	Vytvoří vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.	Diskutuje o obsahu a cílech aktivizačního edukačního programu na základě podkladů z navštívené instituce, navrhne vlastní řešení expozice (předměty, instalace).	X	KKU-USU-000-ZV9-001 Řídí vlastní procesy učení. KRP-BAD-000-ZV9-001 Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.	ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	muzejní expozice
CAS-DEJ-002-ZV9-015	Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.	X	X	X	X	X	X

CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	Vytvoří stránku do turistického průvodce kulturním dědictvím Prahy, ve kterém objasní historický význam vybrané památky; využívá k tomu různé informační zdroje a zkušenosti z absolvovaného edukačního programu v Národním muzeu.	X	KOS-WEL-000-ZV9-001 Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody). KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých. KPP-REA-000-ZV9-001 Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.	X	X	kulturní dědictví Prahy
CAS-DEJ-002-ZV9-016	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.	Vyhledá informace o tom, jak se v 2. polovině 20. století měnila funkce a stav historického objektu (např. zámek, budova, kostel, vesnické stavení) a navrhne, jak by měl být objekt zapojen do života obce, zohlední přitom historickou paměť objektu.	X	KOS-WEL-000-ZV9-001 Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).	X	X	památky
CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	Zhodnotí zamýšlené a nezamýšlené dopady povrchové těžby uhlí na historické památky, krajinu a společnost vybraného regionu ČR (např. Mostecko). Navrhne, jak může přispět k řešení klimatické krize.	X	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	těžba uhlí v Československu
CAS-DEJ-002-ZV9-017	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.	Na příkladu z dějin environmentálních protestů a hnutí navrhne, jak může občanská společnost ovlivňovat politická rozhodnutí týkající se životního prostředí (např. Teplice 1989, Greenpeace, Brontosaurus).	Na příkladu klimatické změny a dalších nalezených příkladech pojmenuje některé příčiny omezené předvídatelnosti a nejistot scénářů budoucího vývoje; vysvětlí princip předběžné opatrnosti a diskutuje možnosti jeho uplatnění.	KOB-UDR-000-ZV9-001 Uskutečňuje kroky směřující k udržitelnosti na základě promyšlení různých scénářů možného budoucího vývoje. KOB-ZPS-000-ZV9-001 Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	ZGC-BPO-000-ZV9-001 Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.	X	environmentální protesty
CAS-DEJ-002-ZV9-018	V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.	Navrhne jméno nové ulice pojmenované po historické osobnosti a připraví koncept dopisu zastupitelstvu, kde svůj výběr argumentačně podloží.	X	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem. KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.	ZGC-KCP-000-ZV9-001 Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.	X	veřejný prostor

Předmětový modelový ŠVP / Dějepis pro 2. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0

– Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.



Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.



Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz